



Research Article

Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Self-Differentiation with the Mediation of Marital Intimacy in Married Female Nurses Working in Government Hospitals and Health Centers

Mohsen Kamalinia¹ , Kianoush Zahrakar^{2,*} , Mehdi Arabzadeh³ 

¹ Department of Psychology, School of Humanities, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

² Counseling Department, School of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran

³ Department of Psychology, School of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran

*** Corresponding author:** Kianoush Zahrakar, Counseling Department, School of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran. Email: dr_zahrakar@khu.ac.ir

DOI: [10.6118/jams.27.6.378](https://doi.org/10.6118/jams.27.6.378)

How to Cite this Article:

Kamalinia M, Zahrakar K, Arabzadeh M. Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Self-Differentiation with the Mediation of Marital Intimacy in Married Female Nurses Working in Government Hospitals and Health Centers. *J Arak Uni Med Sci.* 2025;27(6): 378-85. DOI: 10.6118/jams.27.6.378

Received: 26.09.2024

Accepted: 08.12.2024

Keywords:

Resilience;
Self-differentiation;
Marital intimacy;
Married female nurses

© 2024 Arak University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Resilience is an influential component of various psychological, emotional, and emotional variables and is substantial in occupational, individual, and family issues research.

Methods: The present study is fundamental in its purpose and descriptive in collecting data; it is a correlational type with a structural equation model. The statistical population of the study also includes all married female nurses in government medical centers and hospitals in Alborz province who were working in 2022, from which 400 people were selected as a sample using a multi-stage cluster sampling method. Connor and Davidson's (2003) resilience questionnaire, the revised short form of the Skorn-Smith Self-Differentiation Questionnaire (2003), and Bagarozzi's (2001) Marital Intimacy Questionnaire were used to collect data.

Results: There is a positive and significant relationship between self-differentiation ($r = 0.732$, $P > 0.01$) and marital intimacy ($r = 0.856$, $P > 0.01$) with resilience. Also, the standard deviation, skewness, and kurtosis of the self-differentiation variable were 20.686, 0.212, and -0.941; the marital intimacy variable was 89.597, 887, and -0.019; and the resilience variable was 30.055, 0.202, and -1.131.

Conclusions: The results showed that the data fit the research's conceptual model and also confirmed the mediating role of marital intimacy in the relationship between self-differentiation and resilience. Therefore, it is recommended that healthcare professionals pay special attention to the cognitive, emotional, and affective variables of this group to increase the strength of married female nurses.



تدوین مدل معادلات ساختاری تابآوری بر اساس تمایزیافتگی خود با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی در پرستاران زن متأهل شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی

محسن کمالی‌نیا^۱، کیانوش زهراءکار^{۲*}، مهدی عربزاده^۳

^۱ گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

^۲ گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران

^۳ گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران

* نویسنده مسئول: کیانوش زهراءکار، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران.

ایمیل: dr_zahrakar@khu.ac.ir

DOI: 10.61186/jams.27.6.378

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۷/۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۹/۱۸

وازگان کلیدی:

تابآوری؛

تمایزیافتگی خود؛

صمیمیت زناشویی؛

پرستاران زن متأهل

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه

علوم پزشکی اراک محفوظ است.

مقدمه: تابآوری، مؤلفه‌ای تأثیرگذار بر متغیرهای مختلف روانی، عاطفی و هیجانی است و نقش مهمی بر مسائل شغلی، فردی و خانوادگی دارد. روش کار: پژوهش حاضر از لحاظ هدف، بنیادی است و از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی با مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش نیز شامل کلیه پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرز که در سال ۱۴۰۱ مشغول به فعالیت بودند که از بین آنان ۴۰۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری خوشایی چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. از پرسشنامه‌های تابآوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳)، فرم کوتاه تجدید نظر شده پرسشنامه تمایزیافتگی خود اسکورن و اسمیت (۲۰۰۳) و پرسشنامه صمیمیت زناشویی باگاروزی (۲۰۰۱) (۲۰۰۱) جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردید.

یافته‌ها: بین تمایزیافتگی خود ($P < 0.01$) = $P < 0.01$ / ۷۳۲ = $P < 0.01$ با تابآوری، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی متغیر تمایزیافتگی خود 0.0212 ± 0.0686 و 0.0941 ± 0.0202 و 0.0131 ± 0.0055 متر مربع متر مربع مثبت است.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد، داده‌ها با مدل مفهومی پژوهش برآشن دارند و همچنین نقش واسطه‌گری صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایزیافتگی خود بر تابآوری مورد تأیید واقع شد. لذا جهت افزایش تابآوری پرستاران زن متأهل به مسؤولین کادر درمان پیشنهاد می‌گردد به متغیرهای شناختی، هیجانی و عاطفی این قشر توجه و پیشنهاد شاشند.

ارجاع: کمالی‌نیا محسن، زهراءکار کیانوش، عرب‌زاده مهدی. تدوین مدل معادلات ساختاری تابآوری بر اساس تمایزیافتگی خود با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی در پرستاران زن متأهل شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی. مجله دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۴۰۳: ۲۷: ۳۷۸-۳۸۵.

مقدمه

در سال‌های اخیر رویکرد روانشناسی مثبت‌گرا، با شعار توجه به استعدادها و توانمندی انسان مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. تابآوری، بنیادی ترین سازه‌های مورد پژوهش در این رویکرد می‌باشد که جایگاه ویژه‌ای، بخصوص در حوزه روانشناسی تحولی، روان‌شناسی خانواده و بهداشت روان به خود اختصاص داده است (۱).

تابآوری ظرفیتی برای مقاومت در برابر استرس و فاجعه است (۲). تابآوری، قابلیت فرد در برقراری تعادل زیستی؛ روانی و معنوی در مقابل خطر می‌باشد؛ یعنی نوعی ترمیم خود که با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی همراه است (۳). پرستاران به عنوان عمده‌ترین نیرو و

مهم‌ترین سنگربانان نظام سلامت، نقش اساسی در تدوام مراقبتها و ارائه خدمات جسمی، روانی و اجتماعی به افراد را عهده دارند که استرس‌های شغلی مختلفی را تجربه می‌کنند. پرستاران زن متأهل علاوه بر داشتن شغلی پر از استرس و فرسودگی بالا باید نقش‌های دیگری چون همسرداری و مادر بودن را ایفاگر باشند. لذا این فشار و استرس و فرسودگی بیشتر جلوه‌گر است.

یکی از مفاهیمی که در تابآوری فرد نقش دارد، انعطاف‌پذیری شناختی است. انعطاف‌پذیری شناختی از رویکرد روانشناسی مثبت‌گرا مورد استفاده قرار گرفته شده و توانایی تغییر آمایه‌های شناختی به منظور سازگاری با محرك‌های در حال تغییر محیط است. این توانایی‌ها شامل

- آیا صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایزیافتگی خود بر تاب آوری نقش دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، بنیادی است و از نظر نحوه جمع آوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی با مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرز که در سال ۱۴۰۱ مشغول به فعالیت بودند، که از بین واحدها و بخش‌های مختلف مراکز درمانی و بیمارستان‌های دولتی شهر کرج به صورت خوش‌های چندمرحله‌ای، نمونه‌ای به حجم ۴۰۰ نفر انتخاب شدند. معیارهای ورود شرکت‌کنندگان عبارت بودند از: توانایی صحبت به زبان فارسی، باهم زندگی کردن زوج‌ها، پرستار شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی. معیارهای خروج عبارت بودند از: ابتلاء به اختلالات شخصیت، طلاق و شرکت همزمان در پژوهش‌های دیگر.

ابزار پژوهش: مقیاس تاب آوری Davidson Connor و Davidson Connor مقیاس توسط (Davidson Connor ۲۰۰۳) تهیه شده و دارای ۲۵ گویه است. که بر اساس یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای بین صفر (کاملاً نادرست) تا کاملاً درست ۴ در نظر گرفته شده و دارای ۵ خرده آزمون، تصور شایستگی فردی با سؤالات ۲۵، ۱۷، ۲۳، ۲۴، ۲۵؛ اعتماد به غرایز فردی با سؤالات ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۶، ۷، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۹؛ تحمل عاطفه منفی با سؤالات ۱، ۲، ۴، ۵، ۸؛ پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن با سؤالات ۱۳، ۲۱، ۲۲ و مؤلفه کنترل و تأثیرات معنوی با سؤالات ۹ و ۳ است که هر چه فرد نمره بالاتری کسب نماید، دارای تاب آوری بیشتری است. دامنه نمرات بین ۰ تا ۱۰۰ می‌باشد.

ضریب آلفای کرونباخ مقیاس تاب آوری را ۰/۸۹ درصد گزارش کرده‌اند. این مقیاس در ایران هنجاریابی شده است. بر اساس پژوهش حاضر پایایی بین سؤالات و بین مؤلفه‌های پرسشنامه فوق به ترتیب بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و ۰/۸۳ بدست آمده است.

توانایی تغییر دیدگاه یا سازگاری انطباقی فرد با قوانین، تقاضاها یا شرایط محیط جدید می‌باشد (۴).

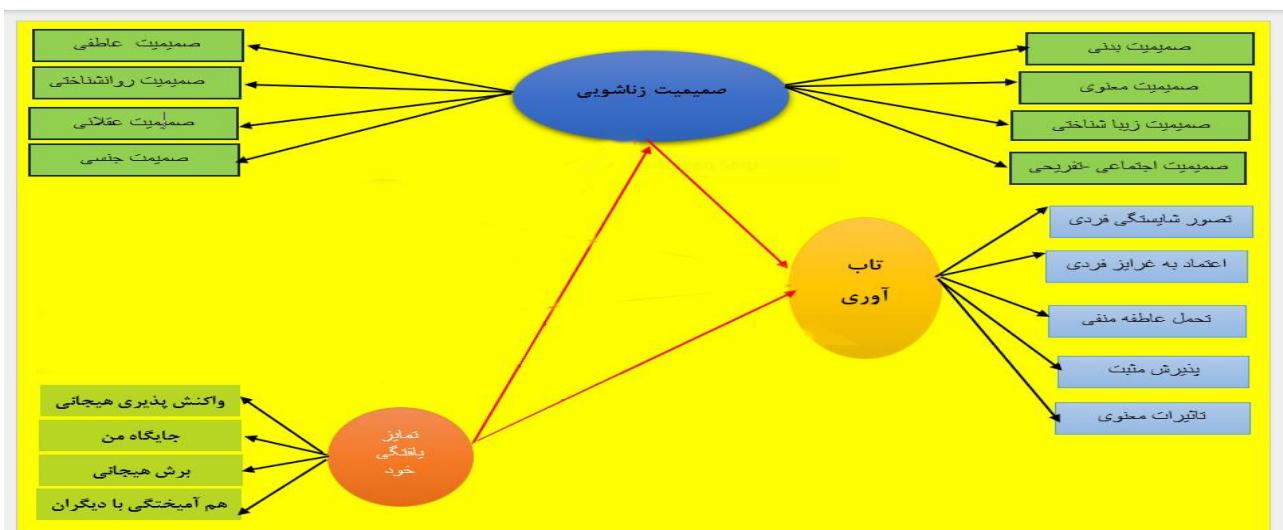
عامل دیگری که بر تاب آوری افراد می‌تواند تأثیرگذار باشد تمایزیافتگی خود است. مفهوم خودتمایزسازی (تمایزیافتگی خود) اساسی‌ترین مفهوم نظریه بودن است (۵). خودتمایزسازی یا تمایزیافتگی خود، توانایی فرد در تفکیک فرایندهای عقلی و احساسی و صمیمیت و خودمختاری خویش از دیگران است و در واقع رسیدن به حدی از استقلال عاطفی که فرد بتواند در موقعیت‌های عاطفی و هیجانی، بدون غرق شدن در جو عاطفی آن موقعیت‌ها، به صورت خومختار و عقلانی تصمیم گیری کند (۶).

یکی از عواملی که بر تاب آوری زوج‌ها مؤثر است، صمیمیت زناشویی است. صمیمیت زناشویی به منزله یکی از مهم‌ترین عوامل در تعیین ثبات و دوام رابطه زناشویی و یکی از پایه‌های اصلی یک زندگی زناشویی موفق است (۷). صمیمیت زناشویی، یکی از قوی‌ترین و پایدارترین عوامل پیش‌بینی کننده کیفیت و ثبات رابطه زناشویی است که بر افزایش تاب آوری زوجین تأثیرگذار است (۸).

Cognitive emotion regulation strategies راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (regulation strategies) از آن است که در روابط زوجین هرچه فرد از نظر هیجانی بهتر بتواند احساسات خود را کنترل کند، در نتیجه در روابط با همسرش صمیمیت بالایی را تجربه می‌کند (۹).

با توجه به بررسی پیشینه و ادبیات پژوهش، به نظر می‌رسد مطالعات انجام شده در حوزه‌ی تاب آوری با خلاصه‌ای روبرو است. خلاصی که با مطالعه پیشینه پژوهشی احساس گردید و نقش مهم و تأثیرگذاری که صمیمیت زناشویی در بین افراد متأهل وجود داشت، پژوهشگران را برآن داشت که به بررسی متغیرهای فوق به صورت همزمان بر تاب آوری با میانجی گری متغیر صمیمیت زناشویی پردازنند. پژوهش حاضر بدنیال بررسی این سؤالات است:

۱- آیا داده‌ها با مدل مفهومی پژوهش برازش دارد؟



شکل ۱. مدل پیشنهادی

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش

اطلاعات جمعیت شناختی			متغیرها
درصد	فرارانی		
۳۸	۱۵۲	۲۵-۲۰ سال	سن
۱۵	۶۰	۳۰-۲۶ سال	
۱۳/۷۵	۵۵	۳۵-۳۱ سال	
۷/۵	۳۰	۴۰-۳۶ سال	
۱۱/۷۵	۴۷	۴۵-۴۱ سال	
۷/۲۵	۲۹	۵۰-۴۶ سال	
۴/۷۵	۱۹	۵۵-۵۱ سال	
۲	۸	۵۶ سال و بالا	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	
میزان تحصیلات			
۲	۸	زیر دبیلم	
۲/۲۵	۱۰	دبیلم	
۱۳/۷۵	۵۵	فوق دبیلم	
۶۶/۲۵	۲۶۵	لیسانس	
۱۴/۵	۵۸	فوق لیسانس	
۱	۴	دکتری و بالاتر	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	
تعداد فرزند			
۳۶	۱۴۴	بدون فرزند	
۳۰/۵	۱۲۲	یک فرزند	
۲۴/۵	۹۸	دو فرزند	
۸	۳۲	سه فرزند	
۰/۵	۲	۴ فرزند	
۰/۵	۲	۵ فرزند و بیشتر	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	
سابقه اشتغال			
۴۹/۵	۱۹۸	۵-۰ سال	
۱۹/۷۵	۷۹	۱۰-۶ سال	
۱۰/۷۵	۴۳	۱۵-۱۱ سال	
۸/۷۵	۳۵	۲۰-۱۶ سال	
۶/۷۵	۲۷	۲۵-۲۱ سال	
۴/۵	۱۸	۲۶ سال به بالا	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	
مدت ازدواج			
۴۱/۵	۱۶۶	۵-۰ سال	
۱۷/۲۵	۶۹	۱۰-۶ سال	
۱۴/۲۵	۵۷	۱۵-۱۱ سال	
۱۰/۲۵	۴۱	۲۰-۱۶ سال	
۸/۵	۲۴	۲۵-۲۱ سال	
۸/۲۵	۳۳	۲۶ سال به بالا	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	
وضعیت زندگی مشترک			
۹۵/۵	۳۸۲	زندگی مشترک	
۴/۵	۱۸	در آستانه طلاق	
۱۰۰	۴۰۰	جمع	

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی تمايزيافتگی خود $20/686$ و $20/212$ و $-0/941$ متغير صميميت زناشوبي $-0/019$ و $-0/019$ و متغير تاب آوري $20/2$ ، $30/055$ و $8/9/597$ و $8/87$ و $8/9/597$ و $-0/131$ بدست آمد. همچنین آلفاي كرونباخ انعطافپذيري شناختي $0/816$ و تنظيم شناختي هيجان $0/839$ ، تمايزيافتگي $0/791$ ، صميميت زناشوبي $0/05$ و تاب آوري $0/851$ و $0/591$ شده است.

مقياس تمايزیابنگی خود (*Differentiation of self inventory*) پرسشنامه توسط اسکورون و لندر (۱۹۹۸) ساخته و در سال ۲۰۰۳ با ۴۰ سؤال مورد تجدیدنظر قرار گرفت و توسط Skorn-Smith (۲۰۱۱) ر فرم کوتاه به ۲۰ گویه تقلیل پیدا کرد. این پرسشنامه با یک مقياس بکر特 در یک طیف ۵ گزینه‌ای به کاملاً نادرست نمره ۱ تا کاملاً درست ۵ مرده درجه‌بندی شده است. دارای ۴ خرده مقياس (واکنش پذیری ییجانی با سؤالات ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۱۱، ۹، ۶، ۴، ۱، ۳، ۱۰، ۱۲، ۱۹، ۲ برش هیجانی با سؤالات ۱۵، ۱۷، ۴، ۷ و مؤلفه هم آمیختگی ادیگران با سؤالات ۱۷، ۱۳، ۸، ۲۵) است. سؤالات مره‌گذاری می‌شوند. آلفای کرونباخ محاسبه شده برای مقياس کلی می‌باشد. آلفای خرده مقياس‌ها به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۰، ۰/۸۳، ۰/۸۱، ۰/۸۱، ۰/۸۰، ۰/۸۱، ۰/۸۵، ۰/۸۶، ۰/۸۷، ۰/۸۷ و ۰/۸۷ می‌باشد.

پرسشنامه صمیمیت زناشویی بارگاروزی (Barkaroz Marital Intimacy Questionnaire (IMQ))^۱: این این پرسشنامه توسط Barkarozی در سال ۲۰۰۱ ساخته شده است. هدف از ساخت این پرسشنامه، ارزیابی میزان صمیمیت زوجین است. این پرسشنامه دارای ۴۱ سؤال و ۸ خرده مقیاس (اعاطی، روانشناختی، علاقانی، جنسی، صمیمیت بدنی، معنوی، زبانشناختی و اجتماعی- تفریحی) را مورد بررسی قرار می‌دهند. هر یک از این ابعاد به جزء بعد معنوی که ۶ سؤال دارد، ۵ سؤال جهت ارزیابی در نظر گرفته شده است و در یک طیف ۱۰ گرینهای از ۱ (ابدا) این نیاز در من وجود ندارد) تا ۱۰ (این نیاز در من شدیداً قوی است) درجه‌بندی شده است. این پرسشنامه در ایران توسط اعتمادی (۱۳۸۷) اعتبار کل پرسشنامه را ۹۴/۰ و روایی همزمان ۵۸/۰ بدست آورد. بر اساس پژوهش حاضر، پایایی بین سؤالات و بین مؤلفه‌های پرسشنامه فوق به ترتیب بر اساس آلفا، کوئاخ ۸۷/۰ و ۸۹/۰ بدست آمده است.

در این پژوهش از جدول توزیع فراوانی (به منظور بررسی ویژگی های آزمودنی ها، شاخص های آمار توصیفی (نظیر: فراوانی، میانگین، انحراف معیار، کمینه، بیشینه، کجی، کشیدگی) و مدل سازی معادلات ساختاری (مدل اندازه گیری و مدل معادلات ساختاری) با استفاده از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۶ (version 26, IBM Corporation, Armonk, NY) و

در اجرای پژوهش، هدف از اجرا به روشنی برای شرکت کنندگان توضیح داده شد؛ همچنین به آنان اطمینان داده شد که یافته‌های آنان محترم‌امه است این پژوهش دارای گذگمیت‌هه اخلاق IR.ABZUMS.REC.1401.297 از دانشگاه علوم پزشکی، البرز است.

مافتهها

از بین ۴۰۰ نفر پرستار زن متأهل که مورد مطالعه قرار گرفتند، نتایج اطلاعات جمعیت شناختی بر اساس سن، میزان تحصیلات، تعداد فرزند، سابقه اشتغال، مدت ازدواج و وضعیت زندگی مشترک طبق جدول ۱ تقسیم‌بندی شدند.

جدول ۲. شاخص‌های مرکزی (کمترین، بیشترین، میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی) متغیرها و مؤلفه‌های پژوهش

متغیرها							
کشیدگی	چولگی	انحراف استاندارد	میانگین	بیشترین	کمترین	تعداد	
-۰/۱۴۱	۰/۲۱۲	۲۰/۶۸۶	۵۲/۲۳۲	۹۰	۱۸	۴۰۰	تمایزیافتنگی خود
-۰/۸۹۵	۰/۰۱۰	۶/۶۶۸	۱۹/۲۶۵	۳۰	۶	۴۰۰	واکنش پذیری هیجانی
-۰/۸۹۴	۰/۳۹۹	۷/۰۶۹	۱۵/۸۸۷	۳۰	۶	۴۰۰	جایگاه من
-۰/۸۷۱	۰/۲۰۷	۳/۵۵۷	۸/۴۶۵	۱۵	۳	۴۰۰	برش هیجانی
-۰/۸۹۵	۰/۲۲۱	۵/۸۲۴	۱۴/۱۷۵	۲۵	۵	۴۰۰	هم‌آمیختگی با دیگران
-۰/۱۹	-۰/۸۸۷	۸۹/۵۹۷	۳۰/۴۳۵	۴۱۰	۴۱	۴۰۰	صمیمیت زناشویی
-۰/۳۱۸	-۰/۸۱۰	۱۱/۳۸۵	۳۷/۵۸۰	۵۰	۵	۴۰۰	مؤلفه‌ها
-۰/۳۰۱	-۰/۸۰۶	۱۰/۸۰۴	۳۸/۱۱۰	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت روانشناسی
-۰/۲۹۸	-۰/۷۳۲	۱۰/۱۹۵	۳۸/۳۲۵	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت عقلانی
۰/۳۴۵	-۱/۰۱۵	۱۱/۱۲۹	۳۸/۷۶۰	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت جنسی
-۰/۴۴۴	-۰/۷۰۰	۱۱/۵۳۵	۳۶/۳۸۵	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت بدندی
-۰/۲۱۱	-۰/۷۸۸	۱۳/۶۵۰	۴۴/۳۱۷	۶۰	۶	۴۰۰	صمیمیت معنوی
-۰/۲۹۴	-۰/۷۳۹	۱۰/۴۶۰	۳۸/۱۱۷	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت زیاشناختی
-۰/۲۱۵	-۰/۷۵۷	۱۰/۷۳۸	۳۷/۸۴۰	۵۰	۵	۴۰۰	صمیمیت اجتماعی- تفریحی
-۱/۱۳۱	-۰/۲۰۴	۳۰/۰۵۵	۵۸/۴۳۰	۱۰۰	۰	۴۰۰	تاب آوری
-۱/۱۵۹	-۰/۱۵۳	۹/۹۱۶	۱۸/۵۷۰	۳۲	۰	۴۰۰	مؤلفه‌ها
-۱/۰۹۴	-۰/۰۱۳	۸/۵۵۹	۱۴/۱۴۰	۲۸	۰	۴۰۰	اعتماد به غرایز فردی
۰/۸۲۷	-۰/۲۳۳	۵/۴۷۶	۱۲/۵۷۰	۲۰	۰	۴۰۰	تحمل عاطفه منفی
-۱/۲۱۳	-۰/۳۶۳	۳/۷۳۲	۷/۶۶۲	۱۲	۰	۴۰۰	پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن
-۱/۰۸۲	-۰/۵۱۶	۲/۶۴۶	۵/۲۸۷	۸	۰	۴۰۰	کنترل و تأثیرات معنوی

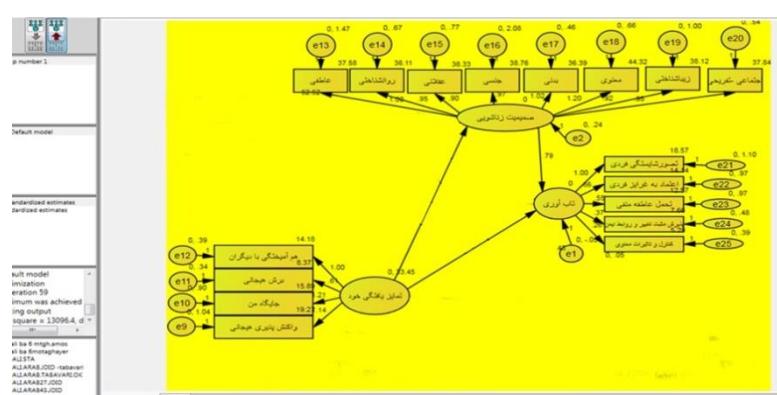
۰/۰۱۷ بدست آمده که کمتر از ۰/۰۵۰ است شاخص‌های برازش مقیاسهای CFI (Comparative Fitness Indices) تعیین شده یا انطباقی (Adjusted goodness of fit index) (Increased Fitness Index)، AGFI (Shachshat Beraazandgi Afraiyashi)، GFI (Index Goodness of Fit)، IFI (Shachshat Nikoubi Beraazsh)، NFI (Normalized fit index)، شاخص برازش هنجار شده (Normalized Fit Index not Fit)، TLI (Normalized Fit Index)، RFI (Relative Fit Index)، شاخص برازش (Incremental Fit Index)، تناسب افزایشی یا شاخص برازش فراینده (NFI)، Fit Index not Fit و شاخص برازش هنجارشده (NFI نشده) به ترتیب ۰/۹۱۳، ۰/۹۲۴، ۰/۹۱۵، ۰/۹۰۱، ۰/۹۸۶ و ۰/۹۵۷ بدست آمده‌اند و شاخص برازش مقتصد (PCFI)، شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)، به ترتیب ۰/۷۴۱، ۰/۷۳۸ و ۰/۷۳۸ بدست آمده‌اند که بیشتر از ۰/۶۰ می‌باشند و نشان‌دهنده برازش مناسب و مطلوب مدل دلالت دارند (شکل ۲).

جدول ۳ ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش بین تمایزیافتنگی خود ($P = ۰/۷۳۲$)، صمیمیت زناشویی ($P = ۰/۸۵۶$) با تاب آوری رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۳. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

۳	۲	۱	متغیرهای پژوهش
۱	۰/۷۳۲	۰/۸۵۶	تمایزیافتنگی خود
۱	۰/۸۶***	۰/۸۵۶	صمیمیت زناشویی
۱	۰/۸۶***	۰/۸۵۶	تاب آوری

جهت آزمودن مدل مورد نظر در پژوهش حاضر، روش الگویابی معادلات ساختاری (SEM) اعمال گردیده است. برای بررسی برازندگی مدل از شاخص‌های آمده شده در جدول ۴ استفاده شده است. شاخص PCLOSE (Fitness Approximation Index) تقریب برازندگی



شکل ۲. شکل نهایی پژوهش

جدول ۴. شاخص‌های برازنده‌ی مدل

شاخص‌های برازنده‌ی مدل	مقدار بدل قبول	شاخص‌های برازنده‌ی مدل	مقدار بدل آمده	شاخص‌های برازنده‌ی مدل	مقدار بدل آمده
شاخص نیکوپی برازش	۰/۰۴۵	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۴۵	خطای ریشه محدود میانگین تقریب	
شاخص برازش هنجار شده	۰/۰۱۷	کمتر از ۰/۰۵۰	۰/۰۱۷	شاخص تقریب برازنده‌ی	
شاخص برازش تناسب نسبی	۰/۰۹۱۳	بیشتر از ۰/۰۹	۰/۰۹۱۳	شاخص برازش مقایسه‌ای	
شاخص برازش تناسب افزایشی	۰/۰۹۲۴	بیشتر از ۰/۰۹	۰/۰۹۲۴	شاخص نیکوپی برازش تعديل شده یا انطباقی	
شاخص برازش هنجارشده	۰/۰۷۴۱	بیشتر از ۰/۰۶	۰/۰۷۴۱	شاخص برازش مقتضد	
شاخص هوتلر HOELTER (۰/۰۵)	۰/۰۷۳۸	بیشتر از ۰/۰۶	۰/۰۷۳۸	شاخص برازش هنجار شده مقتضد	
شاخص هوتلر HOELTER (۰/۰۱)	۰/۰۹۰۵	بیشتر از ۰/۰۹	۰/۰۹۰۵	شاخص برازنده‌ی افزایشی	

افراد بیشتر باشد، تابآوری فرد نیز افزایش می‌یابد افراد تمایزیافته تعریف مشخصی از خود و عقایدشان دارند، آنها می‌توانند جهت خویش را در زندگی انتخاب کنند و در موقعیت‌های شدیداً عاطفی که در بسیاری از افراد منجر به رفتارهای بروز غیرارادی و گرفتن تصمیمات نافرجام می‌شود، کنترل خود را از دست ندهند و با در نظر گرفتن عقل و منطق، تصمیم‌گیری کنند در مقابل، افراد تمایزیافته که هویت تعریف شده‌ای از خود ندارند و در نقش‌ها و مسائل بین شخصی موجود همراه با موج عاطفی خانواده حرکت می‌کنند، اضطراب مزمن بالایی را تجربه می‌کنند و مستعد مشکلات روان‌شناسختی و بروز نشانه‌های بیماری هستند (۲۱).

از جمله مهم‌ترین عوامل روان‌شناسختی مؤثر بر صمیمیت زناشویی، می‌توان به مفهوم خودتمایزیافته اشاره کرد. چهار مؤلفه تمایزیافته خود عبارتند از: واکنش‌پذیری عاطفی، گریز عاطفی، جایگاه من و همچوشی یا هم آمیختگی با دیگران. رابطه منفی و معنادار بین واکنش‌پذیری عاطفی و صمیمیت زناشویی نشان داد هرچه واکنش‌پذیری عاطفی فرد بالا باشد، واکنش‌های اجتماعی همسر نیز افزایش خواهد یافت و صمیمیت زناشویی همسران کاهش می‌یابد (۲۲).

افراد با گریز عاطفی بالا در تعاملات اجتماعی دچار مشکل بوده و معمولاً از مواجهه با مسائل دشوار اجتناب می‌کنند (۲۳). این الگوی رفتاری در تعاملات اجتماعی مانند روابط زناشویی نیز تکرار شده و عاملی تهدیدکننده برای استحکام و عمق رابطه محسوب می‌شود؛ بنابراین، هرچه گریز عاطفی بیشتر باشد، آسیب‌پذیری در روابط آینده نیز افزایش می‌یابد. به طوری که شواهد نشان می‌دهد گریز عاطفی بیشتر به صمیمیت و رضایت زناشویی کمتر منجر شده و زمینه اختلافات زناشویی، طلاق، دلسربی و خیانت از سوی همسر را نیز فراهم می‌کند. از دیگر مؤلفه‌های تمایزیافته میتوان به همچوشی با دیگران اشاره کرد. مفهوم همچوشی به معنی عدم توانایی تفکیک فکر از احساس و بیان ارزش‌های کاذب به جای عقاید واقعی بوده و وجود مثلث بندی و همانندسازی مفترط با والدین از جمله ویژگی‌های این مفهوم به شمار می‌رود (۲۴).

بارهای عاملی استاندارد برای مسیر تمایزیافته خود به صمیمیت زناشویی ۰/۰۲۰، برای مسیر تمایزیافته خود به تابآوری ۰/۰۸۴۲ و برای مسیر صمیمیت زناشویی به تابآوری ۰/۰۹۰ بدل است آمد که همگی بالای ۰/۰۵ می‌باشد خطای استاندارد مسیرهای فوق نیز به ترتیب ۰/۰۳۵، ۰/۰۲۲۴ و ۰/۰۴۰ حاصل شد. نسبت بحرانی به ترتیب ۰/۰۴۰۵، ۰/۰۳۶۶ و ۰/۰۴۰۵ بدست آمد و برای همه مسیرهای فوق معنی دار بود.

جهت ارزیابی روابط واسطه‌ای یا میانجی در مدل دوم نیز از آزمون بوت استرپ و برای بررسی وضعیت میانجی‌گری، از نسودار تصمیم‌گیری تحلیل میانجی‌گری با استفاده از روش بوت استرپینگ (Streeping Bot) استفاده شد. همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌گردد، رابطه تمایزیافته خود با تابآوری با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی که اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل آن به ترتیب ۰/۰۸۹۲، ۰/۰۲۱۶ و ۰/۰۶۷۶ بدست آمد.

جدول ۵. ضرایب مسیر مدل ساختاری

مسیرهای مستقیم	برآورد	خطای	معنی‌داری	نسبت	استاندارد
تمایزیافته خود به	۱/۰۲۰	۰/۰۲۲۴	۰/۰۸۴۱	۵/۰۳۶۶	۰/۰۸۴۱
صمیمیت زناشویی	۰/۰۸۴۲	۰/۰۳۵	۰/۰۸۰۹	۰/۰۴۰۵	۰/۰۸۰۹
تمایزیافته خود به	۰/۰۲۰۸	۰/۰۹۰۹	۰/۰۹۰۹	۴/۰۳۷۰	۰/۰۸۵۶
صمیمیت زناشویی به	۰/۰۹۰۹	۰/۰۲۰۸	۰/۰۹۰۹	۰/۰۳۷۰	۰/۰۸۵۶
تابآوری	۰/۰۸۴۲	۰/۰۳۵	۰/۰۸۰۹	۰/۰۴۰۵	۰/۰۸۰۹
تابآوری	۰/۰۲۱۶	۰/۰۸۹۲	۰/۰۸۹۲	۰/۰۶۷۶	۰/۰۸۹۲

بحث

هدف از این پژوهش، بررسی مدل‌بایی تابآوری بر اساس اعطاف‌پذیری شناختی، تنظیم شناختی هیجان و تمایزیافته خود با نقش میانجی صمیمیت زناشویی بود. نتایج نشان داد که ضریب مسیر مستقیم تمایزیافته خود، صمیمیت زناشویی بر تابآوری معنادار بود (جدول ۶). نتایج مطالعه با تحقیقات (۱۰-۱۶) هم‌سو بود ولی با نتایج تحقیقات (۱۷-۲۰) هم‌سو نبود. در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت که هرچه میزان تمایزیافته در

جدول ۶. نتایج بوت استرپ تمایزیافته خود بر تابآوری با نقش میانجی صمیمیت زناشویی

مسیرهای واسطه‌ای	شاخص‌ها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	وضعیت میانجی‌گری
رابطه تمایزیافته خود با تابآوری با	ضریب مسیر	۰/۰۸۹۲	-۰/۰۲۱۶	۰/۰۶۷۶	میانجی‌گری کامل
معنی‌داری دو دامنه	معنی‌داری	-۰/۰۳۸۱	۰/۰۴۴۷	۰/۰۰۶۶	
کرانه پایین	۰/۰۲۲۱	-۰/۰۳۲	۰/۰۱۹۹	۰/۰۱۹۹	
کرانه بالا	۰/۰۶۴۲	-۰/۰۴۹۹	۰/۰۱۴۱	۰/۰۱۴۱	

پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که انجام پژوهش با حجم نمونه بزرگتر و محدوده جغرافیایی وسیع‌تر انجام گیرد.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف نقش میانجی صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایزیافتگی خود بر تابآوری در پرستاران زن متأهل انجام شد. لذا هرچه زوجین قدرت تمایزیافتگی و میزان صمیمیت زناشویی بیشتری داشته باشند، در برخورد با مشکلات زندگی به نحو مطلوب‌تری عمل می‌کنند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله بر خود لازم می‌دانیم از همکاری و همراهی تمامی پرستاران، کادر درمانی و بیمارستانی مراکز دولتی شهر کرج و کادر اداری دانشگاه علوم پزشکی استان البرز که ما را در انجام این پژوهش باری نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی کنیم.

سهم نویسندها

مفهوم‌سازی: کیانوش زهراکار، محسن کمالی‌نیا؛ روش پژوهش و نمونه‌گیری: مهدی عربزاده، محسن کمالی‌نیا؛ تحلیل داده‌ها، نگارش متن و بازبینی: تمام نویسندها.

تضاد منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافع ندارد.

References

- Bartle-Haring S, Ferribi M, Day R. Couple differentiation: Mediator or Moderator of depressive symptoms and relationship satisfaction?. *Journal of Marital and Family Therapy*. 2019;45(4):563-77. doi: 10.1111/jmft.12326
- Bao Y, Sun Y, Meng S, Shi J, Lu L. 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society. *Lancet*. 2020;395(10224):e37-e38. pmid: 32043982 doi: 10.1016/S0140-6736(20)30309-3
- Bartle-Haring S, Gregory P. Relationship between differentiation of self and the stress and distress associated with predictive cancer genetic counseling and testing: preliminary evidence. *Families, Systems, & Health*. 2003;21(4):357-81. doi: 10.1037/1091-7527.21.4.357
- Be D, Whisman MA, Uebelacker LA. Prospective associations between marital adjustment and life satisfaction. *Personal Relationships*. 2013;20(4):728-39. doi: 10.1111/pere.12011
- Beckman CM, Stanko TL. It takes three: Relational boundary work, resilience, and commitment among navy couples. *Academy of Management Journal*. 2020;63(2):411-39. doi: 10.5465/amj.2017.0653
- Bowen M. Family therapy in clinical practice. New York: Jason Aronson, Inc; 1978.
- Bradley JM, Hojjat M. A model of resilience and marital satisfaction. *J Soc Psychol*. 2017;157(5):588-601. pmid: 27802115 doi: 10.1080/00224545.2016.1254592
- Brigid M, Chaboyer W, Wallis M, Grimbeek P. Resilience in the operating room: developing and testing of a resilience model. *Journal of Advanced Nursing*. 2007;59(4):427-38. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04340.x
- Bridge EN. Review of a case study in light of Bowen theory: Self-differentiation. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*. 2019;3(5):65-72. doi: 10.31461/ybpd.556080
- Burton NW, Pakenham KI, Brown WJ. Feasibility and effectiveness of psychosocial resilience training: A pilot study of the READY program. *Psychology Health & Medicine*. 15(3):266-77. doi: 10.1111/jmft.12326
- Campbell-Sills L, Stein MB. Psychometric analysis and refinement of the Connor-Davidson Resilience Scale(CD-RISC): validation of a 10-item measure of resilience. *J Trauma Stress*. 2007;20(6):1019. doi:10.1002/jts.20271
- Cohn MA, Fredrickson BL, Brown SL, Meikles JA, Conway AM. Happiness unpacked: positive emotions increase life satisfaction by building resilience. *Emotion*. 2009;9(3):361-8. doi:10.1002/jts.20271
- Connor KM, Davidson JR. Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depress Anxiety*. 2003;18(2):76-82. PMID: 12964174 doi: 10.1002/da.10113
- Conway L, Wolverson E, Clarke C. Shared experiences of resilience amongst couples where one partner is living with dementiaa grounded theory study. *Front Med (Lausanne)*. 2020;7:219. pmid: 32582728 doi: 10.3389/fmed.2020.00219
- Daks JS, Peltz JS, Rogge RD. Psychological flexibility and inflexibility as sources of resiliency and risk during a pandemic: Modeling the cascade of COVID-19 stress on family systems with a contextual behavioral science lens. *J Contextual Behav Sci*. 2020;18:16-27. pmid: 32834972 doi: 10.1016/j.jcbs.2020.08.003
- Dell'Isola R, Durtschi J, Morgan P. Underlying mechanisms explaining the link between differentiation and romantic relationship outcomes. *Am J Fam Ther*. 2019;47(5):293-310. doi: 10.1080/01926187.2019.1655814

همچنین، تلاش برای خشنودی دیگران به منظور دریافت تأیید و حمایت، چسبندگی عاطفی و عدم وجود قدرت تصمیم‌گیری به طور مستقل، از جمله پیامدهای آن محسوب می‌شود به طور کلی، به نظر می‌رسد افراد با سطح بالای همچوشهای در ایجاد فردیت و تعیین مرزبندی‌های مشخص مشکل داشته و تصمیماتشان وابسته به نظر دیگران است (۲۵). در مقابل، مفهوم جایگاه من بیانگر توانایی فرد برای حفظ هویت خود و همچنین مقاومت در برابر فشارهای بیرونی است. افراد با این ویژگی، نسبت به عقاید و ارزش‌های خودآگاه بوده و هنگام تعارض با دیگران به نظام ارزشی خود معهد باقی می‌مانند (۲۶). مفهوم تمایزیافتگی خود نقش بسزایی در سبکهای دلبستگی عاشقانه و روابط زوجی دارد زوح‌های تمایزیافته، در کنار روابط صمیمانه و انعطاف‌پذیر، هنگام مواجهه با عقاید متفاوت، تابآوری بیشتر و واکنش‌پذیری عاطفی کمتری نشان می‌دهند (۲۷). در حالیکه زوج‌های با تمایزیافتگی پایین، بلوغ هیجانی کمتر و ظرفیتی محدود برای روابط صمیمانه دارند و تابآوری کمتری نیز از خود نشان دادند (۲۸). از آنجا که نزدیک بودن زناشویی و صمیمیت زوجین، باعث بهبود وضعیت روحی و روانی افراد می‌شود، لذا کیفیت زندگی آنان نیز افزایش می‌یابد (۲۹). همچنین فقدان صمیمیت یا طرد شدن، منجر به آشفتگی و گسترش مشکلات ارتباطی و روانی می‌شود (۳۰).

محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی: در تعییم‌پذیری یافته‌ها باید با احتیاط عمل کرد زیرا پژوهش حاضر، محدود به پرستاران زن متأهل شاغل در سال ۱۴۰۱ در مراکز بیمارستانی و درمانی دولتی در شهر کرج بود و تعییم به سایر کادر درمان و یا همه مراکز بیمارستانی و درمانی و یا سایر شهرها امکان‌پذیر نیست. به سایر

17. Doorley JD, Kashdan TB, Alexander LA, Blalock DV, McKnight PE. Distress tolerance in romantic relationships: A daily diary exploration with methodological considerations. *Motiv Emot.* 2019;43(3):505-16. doi: [10.1007/s11031-019-09751-3](https://doi.org/10.1007/s11031-019-09751-3)
18. Viet Bui M, McInnes E, Ennis G, Foster K. Protocol for a mixed methods process evaluationof the Promoting Resilience in Nurses (PRiN). *Int J Ment Health Nurs.* 2022;31(3):687-96. pmid: [35279934](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35279934/) doi: [10.1111/inm.12989](https://doi.org/10.1111/inm.12989)
19. Friberg O, Hjedal O, Rosenvinge OH, Martinussen M, Aslaksen M, Flaten MA. Resilience as a moderator of pain and stress. *J Psychosom Res.* 2006;61(2):213-9. pmid: [16880024](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16880024/) doi: [10.1016/j.jpsychores.2005.12.007](https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2005.12.007)
20. Garnefski N, Baan N, Kraaij V. Psychological distress and cognitive emotion regulation strategies among farmers who fell victim to the foot-and-mouth crisis. *Personality and Individual Differences.* 2005;38(6):1317-27. doi: [10.1016/j.paid.2004.08.014](https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.08.014)
21. Gloria AM, Caste llanos SJ, Orozco N. Perceived educational barriers, cultural fit, coping responses and psychological well being of Latina undergraduates. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences.* 27(2):161-83. doi: [10.1177/0739986305275097](https://doi.org/10.1177/0739986305275097)
22. Holdsworth K, McCabe M. The impact of younger-onset dementia on relationships,intimacy, and sexuality in midlife couples: a systematic review. *Int Psychogeriatr.* 2018;30(1):15-29. doi: [10.1017/S1041610217001806](https://doi.org/10.1017/S1041610217001806)
23. Homaei R. Relationship between attachment to God, moral intelligence and differentiation of self with marital satisfaction in nurses [in Persian]. *Journal of Health and Care.* 2019;20(4):270-9. doi: [10.29252/jhc.20.4.270](https://doi.org/10.29252/jhc.20.4.270)
24. Hwang W, Yoon J, Silverstein M, Brown MT. Husband-wife religious discordance, marital satisfaction, and risk of marital dissolution in two generations. *Journal of Family Issues.* 2019;40(9):1201-23. doi: [10.1177/0192513X19835871](https://doi.org/10.1177/0192513X19835871)
25. İşik E, Özpiler Ş, Schweer-Collins ML, Rodríguez-González M. Differentiation of self predicts life satisfaction through marital adjustment. *The American Journal of Family Therapy.* 2020;48(3):235-49. doi: [10.1080/01926187.2020.1732248](https://doi.org/10.1080/01926187.2020.1732248)
26. Lahav Y, Price N, Crompton L, Laufer A, Solomon Z. Sexual satisfaction in spouses of Ex- POWs: the role of PTSD symptoms and self-differentiation. *J Sex Marital Ther.* 45(8):755-66. pmid: [30924723](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30924723/) doi: [10.1080/0092623X.2019.1594478](https://doi.org/10.1080/0092623X.2019.1594478)
27. Langer K, Wolf OT, Jentsch VL. Delayed effects of acute stress on cognitive emotion regulation. *Psychoneuroendocrinology.* 2021;125:105101. pmid: [33460986](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33460986/) doi: [10.1016/j.psyneuen.2020.105101](https://doi.org/10.1016/j.psyneuen.2020.105101)
28. Kardan-Souraki M, Hamzehgardeshi Z, Asadpour I, Mohammadpour RA, Khani S. A review of marital intimacy-enhancing interventions among married individuals. *Glob J Health Sci.* 8(8):74-93. pmid: [27045400](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27045400/) doi: [10.5539/gjhs.v8n8p74](https://doi.org/10.5539/gjhs.v8n8p74)
29. Kruczek A, Basinska MA, Janicka M. Cognitive flexibility and flexibility in coping in nurses the moderating role of age seniority and the sense of stress. *Int J Occup Med Environ Health.* 2020;33(4):507-21. doi: [10.13075/ijomeh.1896.01567](https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.01567)
30. Labrecque LT, Whisman MA. Extramarital sex and marital dissolution: Does identity of the extramarital partner matter? *Fam Process.* 2019;9:271-87. pmid: [31290150](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31290150/) doi: [10.1111/famp.12472z](https://doi.org/10.1111/famp.12472z)
31. Lampis J, Cataudella S, Busonera A, Skowron EA. The role of differentiation of self and dyadic adjustment in predicting codependency. *Contemporary Family Therapy.* 2017;39(1):62-72. doi: [10.1007/s10591-017-9403-4](https://doi.org/10.1007/s10591-017-9403-4).
32. Lampis J, Cataudella S. Adult attachment and differentiation of self-constructs: a possible dialogue?. *Contemp Fam Ther.* 2019;41(3):227-35. doi: [10.1007/s10591-019-09489-7](https://doi.org/10.1007/s10591-019-09489-7)
33. Lampis J, Cataudella S, Agus M, Busonera A, Skowron EA. Differentiation of self and dyadic adjustment in couple relationships: A dyadic analysis using the actor-partner interdependence model. *Fam Process.* 2019;58(3):698-715. pmid: [29888447](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29888447/) doi: [10.1111/famp.12370](https://doi.org/10.1111/famp.12370)